

THE OCCURRENCE OF THE SUBJECTIVE SENTENCE IN THE SPOKEN ROMANIAN LANGUAGE

Sorina Pârțu

PhD Student, „Alexandru Ioan Cuza” University of Iași

Abstract: Our study aims at highlighting the grammatical particularities of the subjective sentence. Our study offers examples of the subjective sentence in the spoken Romanian language. The analysis will be performed from the perspective of the traditional descriptive synchronic grammar, based on the definition and particularities of the subjective sentence existing in „Gramatica limbii române”, 1963.

Keywords: the subjective sentence, impersonal verbs, predicative adverbs, subordinating conjunctions, corpus of spoken language

Ecaterina Teodorescu¹ consideră că subiectiva este propoziția care îndeplinește pe planul frazei funcția subiectului gramatical, fiind înscrisă în categoria subordonatelor necircumstanțiale. Aceeași autoare susține că există însă două categorii de astfel de propoziții deosebite formal prin marca poziției, prin mărcile introductive, cât și semantic, prin conținutul pe care îl exprimă.

Mioara Avram² apreciază că subiectiva este propoziția subordonată care îndeplinește funcțiunea de subiect al predicatului propoziției regente (*A sosit cine era așteptat*) sau al unui verb la un mod nepredicativ din cadrul acesteia (*Sosind cine era așteptat, n-a mai fost nevoie de tine*).

În Gramatica limbii române³, se subliniază faptul că propoziția subiectivă îndeplinește funcțiunea de subiect al propoziției regente.

Ștefania Popescu⁴ susține că propoziția care îndeplinește funcția de subiect al altei propoziții se numește propoziție subiectivă. Propoziția subiectivă, deși corespunde unei părți principale a propoziției, completează autoarea, totuși este o propoziție subordonată, deoarece se introduce în frază, ca și celelalte subordonate, prin pronume relative sau nehotărâte, prin adverbe relative sau prin conjuncții.

Propoziția subordonată, ca unitate sintactică, apare prin aplicarea anumitor norme, ca rezultat al unui proces de expansiune, de dezvoltare structurală, a părții de propoziție, iar partea de propoziție, ca o contragere a unei propoziții subordonate, subliniază Ion Diaconescu⁵.

Regentul subiectivei poate fi un verb impersonal, caracteristica exprimării impersonale constând, așa cum subliniază Ecaterina Teodorescu⁶, tocmai în lipsa unui subiect de la care să plece ideea verbală. Predicate ca *trebuie* (să...), *se cade* (să...), *se cuvine* (să...), *se întâmplă* (să...) pot fi comparate cu cele de tipul *plouă*, căci acțiunea (concepută în sens larg) are loc

1Teodorescu, Ecaterina, *Propoziția subiectivă*, Editura Științifică, București, 1972, p. 11.

2Avram, Mioara, *Gramatica pentru toți*, Editura Humanitas, București, 1997, p. 422.

3Gramatica limbii române, vol.II, Editura Academiei Republicii Populare Române, București, 1963, p. 266.

4Popescu, Ștefania, *Gramatica practică a limbii române*, Editura Orizonturi, București, 1995, p. 585.

5Diaconescu, Ion, *Probleme de sintaxă a limbii române actuale*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1989, p. 64-65.

6Teodorescu, Ecaterina, *Propoziția subiectivă*, Editura Științifică, București, 1972, p. 35.

fără ca nimeni și nimic să participe, completează Ecaterina Teodorescu.

Propoziții subiective care valorifică verbe impersonale ca elemente regente:

1. verbul *trebuie*

„...**că nu trebuie** să rămânem numai la + a ne depărta de mâncăruri...”⁷

„... **trebuie** să ne gândim și la curățenia sufletească...”⁸

„...**trebuie** să spui întâi textul...”⁹

„...**trebuie** să facem așa...”¹⁰

„...noi **trebuia** să ne opunem la GRAniță...”¹¹

„...asta **trebuie** să spui...”¹²

„...**nu trebuie** să recuperăm...”¹³

„...**trebuia** să evacueze <MARC toată administrația...”¹⁴

„**Trebuia** să muncești...”¹⁵

„...**trebuie** să: aibă documente de proveniență...”¹⁶

„...și **trebuie** să mai facem ↑o precizare înainte să vorbim cu cu invitata

noastră de

aici din acest moment de la roma ↑chiar și așa ↑chiar și cu aceste sentimente

foarte

contradictorii...”¹⁷

„1. ↑ **trebuie** să spunem că filmul în amploarea lui ↑nu se concentrează doar

pe

povestea acestor copii ai străzii ↑parcă sunt fragmente luate xxx”¹⁸

„**Trebuie** să stii să mori ca să te naști pentru nemurire”¹⁹

„...pt. ca aici în Londra **trebuie** să stii engleza...”²⁰

2. verbul *se cuvine*

„...**nu se cuvine** să-i pomenim numele în Sf. Biserică...”²¹

„...**se cuvine** ca noi să pășim: mult mai hotărât: în căile slujirii

Domnului nostru Iisus Hristos↑ a Bisericii ↑întemeiate de El prin

7Hoarță Cărăușu, Luminița (coordonator), *Corpus de limbă română vorbită actuală nedialectală*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2013, p. 16.

8Hoarță Cărăușu, Luminița (coordonator), *Corpus de limbă română vorbită actuală nedialectală*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2013, p. 43.

9Pop, Liana, *Verba volant; recherches sur l' oral*, Editura Echinox, Cluj-Napoca, 2004, p. 55.

10Pop, Liana, *Verba volant; recherches sur l' oral*, Editura Echinox, Cluj-Napoca, 2004, p. 56.

11Dascălu Jinga, Laurenția, *Corpus de română vorbită(CORV). Eșantioane*, Editura Oscar Print, București, 2002, p. 48.

12Gheorghe, Mihaela, Stanca, Măda, Săftoiu, Răzvan, *Comunicarea la locul de muncă*, Editura Universității Transilvania, Brașov, 2009, p. 180.

13Gheorghe, Mihaela, Stanca, Măda, Săftoiu, Răzvan, *Comunicarea la locul de muncă*, Editura Universității Transilvania, Brașov, 2009, p. 151.

14Dascălu Jinga, Laurenția, *Corpus de română vorbită(CORV). Eșantioane*, Editura Oscar Print, București, 2002, p. 46.

15Dascălu Jinga, Laurenția, *Corpus de română vorbită(CORV). Eșantioane*, Editura Oscar Print, București, 2002, p. 64.

16Pop, Liana, *Où va la communication?*, Editura Echinox, Cluj-Napoca, 2010, p. 26.

17Pop, Liana, *Façons de parler_ro*, Editura Echinox, Cluj-Napoca, 2011, p. 36.

18Pop, Liana, *Façons de parler_ro*, Editura Echinox, Cluj-Napoca, 2011, p. 35.

19Pop, Liana, *La langue virtuelle*, Editura Echinox, Cluj-Napoca, 2007, p. 161.

20Pop, Liana, *La langue virtuelle*, Editura Echinox, Cluj-Napoca, 2007, p. 162.

21Hoarță Cărăușu, Luminița (coordonator), *Corpus de limbă română vorbită actuală nedialectală*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2013, p. 529.

predica

Sfintului Apostol Andrei↓...^{"22}

3. verbul *se cade*

„...**nu se cade** să iei pe femeia fratelui tău ...^{"23}

4. verbul *se spune*

„...**ni se spune** că acesta asemenea sfântului apostol pavel a ajuns până la al treilea cer și a văzut slava lui Dumnezeu și bucuria sfinților...^{"24}

„...**Mi se spune** că nu venim cu dovezi.^{"25}

„...**se spune** că filmul este foarte vechi...^{"26}

5. verbul *se poate*

„...**nu se poate** să pierzi patru virgulășase miliarde#^{"27}

„**Nu** să poate să zici că **nu** am vreme.^{"28}

6. verbul *se pare*

„mie **mi se pare** normal↓ dacă stabilim o regulă *aceasta să fie pentru toată lumea...*^{"29}

„...**se pare** că unii dintre dumneavoastră nu înțeleg...^{"30}

„...**se pare** că femeile astăzi au fost mustrate de tot poporul.^{"31}

„...**se pare** că de fapt↑ noi trebuia să ne opunem...^{"32}

„...**se pare** că: *ă: șoferul de pe: autoturism (.) ă: a intrat pe contrasens...*^{"33}

„...da' **se pare** că *↑șocul politic* pe care *ă: într-o emisiune anterioară* l-am să zic intuit l-am intuit **se pare** că: *a cam trecut ă: televiziunile din Italia și-au trimis reprezentanții în România atât digi uno cât și digi due...*^{"34}

7. verbul *se întâmplă*

„...**s-a-ntâmplat** c-a scăpat.^{"35}

22Pop, Liana, *Verba volant; recherches sur l' oral*, Editura Echinox, Cluj-Napoca, 2004, p. 74.

23Hoarță Cărăușu, Luminița (coordonator), *Corpus de limbă română vorbită actuală nedialectală*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2013, p. 144.

24Hoarță Cărăușu, Luminița (coordonator), *Corpus de limbă română vorbită actuală nedialectală*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2013, p. 26.

25Hoarță Cărăușu, Luminița (coordonator), *Corpus de limbă română vorbită actuală nedialectală*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2013, p. 379.

26Pop, Liana, *Façons de parler_ro*, Editura Echinox, Cluj-Napoca, 2011, p. 37.

27Gheorghe, Mihaela, Stanca, Măda, Săftoiu, Răzvan, *Comunicarea la locul de muncă*, Editura Universității Transilvania, Brașov, 2009, p. 163.

28Dascălu Jinga, Laurenția, *Corpus de română vorbită(CORV). Eșantioane*, Editura Oscar Print, București, 2002, p. 84.

29Gheorghe, Mihaela, Stanca, Măda, Săftoiu, Răzvan, *Comunicarea la locul de muncă*, Editura Universității Transilvania, Brașov, 2009, p. 140.

30Gheorghe, Mihaela, Stanca, Măda, Săftoiu, Răzvan, *Comunicarea la locul de muncă*, Editura Universității Transilvania, Brașov, 2009, p. 119.

31Gheorghe, Mihaela, Stanca, Măda, Săftoiu, Răzvan, *Comunicarea la locul de muncă*, Editura Universității Transilvania, Brașov, 2009, p. 54.

32Dascălu Jinga, Laurenția, *Corpus de română vorbită(CORV). Eșantioane*, Editura Oscar Print, București, 2002, p. 48.

33Pop, Liana, *Où va la communication?*, Editura Echinox, Cluj-Napoca, 2010, pp. 24-25.

34Pop, Liana, *Façons de parler_ro*, Editura Echinox, Cluj-Napoca, 2011, p. 38.

35Pop, Liana, *Verba volant; recherches sur l' oral*, Editura Echinox, Cluj-Napoca, 2004, p. 70.

8. verbul *place*

„**Mie NU-MI place** să vorbesc despre asta...”³⁶

„**Imi place** ce invat...”³⁷

9. verbul *se vede*

„...**se vedeA** că Doar fresca ai iMENSă făcută↑ ai i-a luat timp.”³⁸

10. verbul *se știe*

„...dar **NU se știe** încă: ce va fi...”³⁹

Adverbele predicative și locuțiunile adverbiale predicative figurează între elementele regente specifice subiectivei. Ștefania Popescu⁴⁰ apreciază că predicatul regentei unei propoziții subiective poate fi exprimat prin adverbe sau locuțiuni adverbiale predicative care exprimă atitudinea vorbitorului (de siguranță, nesiguranță, presupunere etc.) față de cele din propoziția subiectivă: *desigur*, *firește*, *cu siguranță*, *pesemne*, *poate*.

Propoziții subiective care valorifică adverbe predicative ca elemente regente:

1. adverbul predicativ *probabil*

„...**probabil** că este sărbătoarea care produce cea mai multă bucurie conform sfintelor scripturi...”⁴¹

„**Probabil** că <? vi se-ntâmplă din când în când...”⁴²

„...**probabil** că așa i-a fost dat (...)”⁴³

„...**probabil** că de aici s-a pornit gândul ăsta...”⁴⁴

„...**probabil** că s-a referit la...”⁴⁵

„...**probabil** că eRAU toți...”⁴⁶

„Și **probabil** că-l apreciază în mod deosebit.”⁴⁷

„...**ProBAbil** că un referendum] intern ar stabili aceste lucruri.”⁴⁸

2. adverbul predicativ *sigur*

„...**sigur** că vor mai fi acolo...”⁴⁹

36Dascălu Jinga, Laurenția, *Corpus de română vorbită(CORV). Eșantioane*, Editura Oscar Print, București, 2002, p. 48.

37Pop, Liana, *La langue virtuelle*, Editura Echinoux, Cluj-Napoca, 2007, p. 226.

38Dascălu Jinga, Laurenția, *Corpus de română vorbită(CORV). Eșantioane*, Editura Oscar Print, București, 2002, p. 69.

39Pop, Liana, *Où va la communication?*, Editura Echinoux, Cluj-Napoca, 2010, p. 25.

40Popescu, Ștefania, *Gramatica practică a limbii române*, Editura Orizonturi, București, 1995, p. 589.

41Hoartă Cărașu, Luminița (coordonator), *Corpus de limbă română vorbită actuală nedialectală*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2013, p. 57.

42Hoartă Cărașu, Luminița (coordonator), *Corpus de limbă română vorbită actuală nedialectală*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2013, p. 279.

43Pop, Liana, *Verba volant; recherches sur l' oral*, Editura Echinoux, Cluj-Napoca, 2004, p. 57.

44Pop, Liana, *Verba volant; recherches sur l' oral*, Editura Echinoux, Cluj-Napoca, 2004, p. 60.

45Gheorghe, Mihaela, Stanca, Măda, Săftoiu, Răzvan, *Comunicarea la locul de muncă*, Editura Universității Transilvania, Brașov, 2009, p. 110.

46Dascălu Jinga, Laurenția, *Corpus de română vorbită(CORV). Eșantioane*, Editura Oscar Print, București, 2002, p. 62.

47Dascălu Jinga, Laurenția, *Corpus de română vorbită(CORV). Eșantioane*, Editura Oscar Print, București, 2002, p. 69.

48Hoartă Cărașu, Luminița (coordonator), *Corpus de limbă română vorbită actuală nedialectală*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2013, p. 402.

3. adverbul predicativ *evident*

„...evident că: în acel moment / vom putea face și comentarii...”⁵⁰

4. adverbul predicativ *poate*

„**Poate** ca nu vreau...”⁵¹

„...**poate** ca e un thread tampit...”⁵²

„...**poate** ca invatatul pentru scoala acasa nu ar lua chiar f mult...”⁵³

Propoziții subiective care valorifică locuțiuni adverbiale predicative ca elemente regente:

1. locuțiunea adverbială predicativă *cu siguranță*

„...**cu siguranță** că + această pregătire + duce la desăvârșirea...”⁵⁴

2. locuțiunea adverbială predicativă *cu certitudine*

„...**cu certitudine** că ne iubește Dumnezeu ...”⁵⁵

Expresiile unipersonale prin formă și impersonale prin conținut⁵⁶ reprezintă altă clasă de elemente regente specifice propoziției subordonate subiective. Ștefania Popescu⁵⁷ numește aceste elemente regente expresii verbale impersonale și precizează că sunt alcătuite din verbul a fi și un adverb sau o locuțiune adverbială: e bine, e rău, e ușor, e greu, e cu puțință.

Propoziții subiective care valorifică expresii verbale impersonale ca elemente regente:

1. expresia verbală impersonală *e greu*

„...**e greu** să câștigi un ban aici...”⁵⁸

„...**mi-e greu** să înțeleg...”⁵⁹

„...**este FOARTE greu** să spui patronatelor sau sindicatelor să fie liniștite...”⁶⁰

„...**va fi greu** să veniți cu altcineva...”⁶¹

„...**e greu** să mai ai voturi...”⁶²

„**Mi-e greu** să cred, că orice șofer din România (...) n-a avut măcar o dată-n

viață, o

49Gheorghe, Mihaela, Stanca, Măda, Săftoiu, Răzvan, *Comunicarea la locul de muncă*, Editura Universității Transilvania, Brașov, 2009, p. 140.

50Pop, Liana, *Où va la communication?*, Editura Echinox, Cluj-Napoca, 2010, pp. 28-29.

51Pop, Liana, *La langue virtuelle*, Editura Echinox, Cluj-Napoca, 2007, p. 145.

52Pop, Liana, *La langue virtuelle*, Editura Echinox, Cluj-Napoca, 2007, p. 157.

53Pop, Liana, *La langue virtuelle*, Editura Echinox, Cluj-Napoca, 2007, p. 208.

54Hoarță Cărăușu, Luminița (coordonator), *Corpus de limbă română vorbită actuală nedialectală*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2013, p. 16.

55Hoarță Cărăușu, Luminița (coordonator), *Corpus de limbă română vorbită actuală nedialectală*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2013, p. 64.

56Gramatica limbii române, vol.II, Editura Academiei Republicii Populare Române, București, 1963, p. 268.

57Popescu, Ștefania, *Gramatica practică a limbii române*, Editura Orizonturi, București, 1995, p. 588.

58Hoarță Cărăușu, Luminița (coordonator), *Corpus de limbă română vorbită actuală nedialectală*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2013, p. 573.

59Gheorghe, Mihaela, Stanca, Măda, Săftoiu, Răzvan, *Comunicarea la locul de muncă*, Editura Universității Transilvania, Brașov, 2009, p. 118.

60Hoarță Cărăușu, Luminița (coordonator), *Corpus de limbă română vorbită actuală nedialectală*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2013, p. 470.

61Gheorghe, Mihaela, Stanca, Măda, Săftoiu, Răzvan, *Comunicarea la locul de muncă*, Editura Universității Transilvania, Brașov, 2009, p. 150.

62Pop, Liana, *Façons de parler_ro*, Editura Echinox, Cluj-Napoca, 2011, p. 25.

problemă cu un astfel de specimen: genul conducător de
x5(...)înțelegi↑CEAFĂ
groasă..."63

2. expresia verbală impersonală este important
„...**este important** să ascolți mesajul clientului."64
„...**este important** să doriți..."65

3. expresia verbală impersonală este bine
„...**dar este bine** ca să delimităm niște lucruri de la bun început."66
„...**era bine** dacă: se modifica structura..."67
„...**tocmai este bine** c-o facem..."68
„eh dar **e bine** totusi sa aiba inteles ce scriem noi aici k sa inteleaga tot
omu..."69

4. expresia verbală impersonală e posibil
„...**e posibil** să nu iasă."70

5. expresia verbală impersonală e ciudat
„...**e foarte ciudat** că noi↓ la clasele a noua și a zecea am dat manuale..."71

6. expresia verbală impersonală e de așteptat
„...**e de așteptat** să coboare DIN NOU în oraș după hrană..."72

Verbele personale pot fi, de asemenea, elemente regente pentru propoziția subiectivă. Mioara Avram⁷³ subliniază că subiectivele pronominale cu pronume relative sau nehotărâte sunt singurele care apar pe lângă verbe personale (la persoana a III-a). În Gramatica limbii române⁷⁴, se consideră că verbele personale (predicate verbale sau nominale) au ca subiect propoziții subiective introduse prin pronume sau adjective pronominale.

63Pop, Liana, *Façons de parler_ro*, Editura Echinox, Cluj-Napoca, 2011, p. 97.

64Gheorghe, Mihaela, Stanca, Măda, Săftoiu, Răzvan, *Comunicarea la locul de muncă*, Editura Universității Transilvania, Brașov, 2009, p. 177.

65Gheorghe, Mihaela, Stanca, Măda, Săftoiu, Răzvan, *Comunicarea la locul de muncă*, Editura Universității Transilvania, Brașov, 2009, p. 120.

66Gheorghe, Mihaela, Stanca, Măda, Săftoiu, Răzvan, *Comunicarea la locul de muncă*, Editura Universității Transilvania, Brașov, 2009, p. 177.

67Gheorghe, Mihaela, Stanca, Măda, Săftoiu, Răzvan, *Comunicarea la locul de muncă*, Editura Universității Transilvania, Brașov, 2009, p. 134.

68Pop, Liana, *Façons de parler_ro*, Editura Echinox, Cluj-Napoca, 2011, p. 19.

69Pop, Liana, *La langue virtuelle*, Editura Echinox, Cluj-Napoca, 2007, p. 151.

70Gheorghe, Mihaela, Stanca, Măda, Săftoiu, Răzvan, *Comunicarea la locul de muncă*, Editura Universității Transilvania, Brașov, 2009, p. 126.

71Gheorghe, Mihaela, Stanca, Măda, Săftoiu, Răzvan, *Comunicarea la locul de muncă*, Editura Universității Transilvania, Brașov, 2009, p. 108.

72 Pop, Liana, *Où va la communication?*, Editura Echinox, Cluj-Napoca, 2010, p. 32.

73 Avram, Mioara, *Gramatica pentru toți*, Editura Humanitas, București, 1997, p. 422.

74 *Gramatica limbii române*, vol.II, Editura Academiei Republicii Populare Române, București, 1963, p. 268.

BIBLIOGRAPHY

1. Avram, Mioara, Gramatica pentru toți, *Editura Humanitas, București, 1997.*
2. Dascălu Jinga, Laurenția, Corpus de română vorbită (CORV). Eșantioane, *Editura Oscar Print, București, 2002.*
3. Diaconescu, Ion, Probleme de sintaxă a limbii române actuale, *Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1989.*
4. Gheorghe, Mihaela, Stanca, Măda, Săftoiu, Răzvan, Comunicarea la locul de muncă, *Editura Universității Transilvania, Brașov, 2009.*
5. Gramatica limbii române, vol.II, *Editura Academiei Republicii Populare Române, București, 1963.*
6. Hoarță Cărăușu, Luminița (coordonator), Corpus de limbă română vorbită actuală nedialectală, *Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2013.*
7. Pop, Liana, Façons de parler_ro, *Editura Echinox, Cluj-Napoca, 2011.*
8. Pop, Liana, La langue virtuelle, *Editura Echinox, Cluj-Napoca, 2007.*
7. Pop, Liana, Où va la communication?, *Editura Echinox, Cluj-Napoca, 2010.*
8. Pop, Liana, Verba volant; recherches sur l' oral, *Editura Echinox, Cluj-Napoca, 2004.*
9. Popescu, Ștefania, Gramatica practică a limbii române, *Editura Orizonturi, București, 1995.*
10. Teodorescu, Ecaterina, Propoziția subiectivă, *Editura Științifică, București, 1972.*